

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Zuzana Navrátilová

**Ozdravné pobyty pro děti se zdravotním oslabením z pohledu
pedagogických pracovníků**

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala sama výhradně ze zdrojů uvedených v závěru práce.

V Olomouci dne

.....

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. PhDr. Tomáši Čechovi, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při psaní mé závěrečné práce. Dále bych také ráda poděkovala svým blízkým, kteří mi byli velkou oporou po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD.....	7
TEORETICKÁ ČÁST	9
1 Zdraví a nemoc.....	9
1.1 Zdraví.....	9
1.2 Nemoc	10
1.3 Dítě se zdravotním oslabením.....	11
1.4 Zařízení pro děti se zdravotním oslabením.....	12
1.4.1 Lázně	12
1.4.2 Dětské léčebny	13
2 Ozdravné pobyty	14
2.1 Ozdravné pobyty v České republice	15
2.1.1 Ozdravovny v České republice	16
2.2 Ozdravné pobyty v zahraničí	19
3 Volný čas	21
3.1 Různé pohledy na volný čas	23
3.2 Pedagog volného času.....	24
3.3 Výchova mimo vyučování	25
3.3.1 Funkce výchovy mimo vyučování	26
PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 Kvalitativní výzkum	28
4.1 Cíl výzkumu.....	28
4.2 Definice kvalitativního výzkumu.....	28
4.3 Výzkumný vzorek.....	29
4.4 Výzkumné otázky	31
4.5 Průběh interview	32
4.5 Zpracování dat	32

4.6 Otevřené kódování.....	32
4.6.1 Kategorie č. 1 – Motivace k práci s dětmi	33
4.6.2 Kategorie č. 2 – Motivace k výběru práce na ozdravných pobytech	34
4.6.3 Kategorie č. 3 – Získané zkušenosti	35
4.6.4 Kategorie č. 4 - Význam do profesního života	36
4.6.5 Kategorie č. 5 – Zkušenosti zúročené ze studia	38
4 Diskuze.....	40
ZÁVĚR.....	43
LITERATURA.....	44
INTERNETOVÉ ZDORJE	45
PŘÍLOHA.....	46

ÚVOD

Téma, které jsem si rozhodla pro svoji závěrečnou práci zvolit, je Ozdravné pobyty pro děti se zdravotním oslabením z pohledu pedagogických pracovníků. Dané téma jsem si zvolila hlavně z toho důvodu, že jsem sama na ozdravných pobytech již dvě léta pracovala a nyní pracuji v ozdravně Království jako vychovatelka v Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Po rozhovorech s mými kolegy, kteří stejně jako já ve většině případů studovali pedagogiku, jsem přemýšlela, z jakého důvodu se všichni na ozdravné pobyty dostali a zda si myslí, že jim pobyty něco do budoucího života přinesou, nebo zda v této profesi vidí nějaké poslání. Většina mých spolužáků na vysoké škole si vždy jako brigády či praxe hledala místo ve družinách, mateřských školách apod. Já jsem se rozhodla vyzkoušet něco jiného a doufala jsem, že mi práce na pobytech přinese nové zkušenosti. V tom jsem se rozhodně nemýlila a v těchto zařízeních jsem získala, troufnu si napsat, mnohem více zkušeností, než bych získala například ve zmiňované školní družině.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol, z níž tři se zabývají teorií a ta poslední je věnována praktické části. V první kapitole jsem jako úvod do problematiky vymezila pojmy zdraví a nemoc, které s ozdravnými pobyty velmi souvisí. Dále jsem se v této kapitole věnovala dětem se zdravotním oslabením a určila nemoci, kvůli kterým jsou děti do ozdravoven posílány. Poslední podkapitolou byla zařízení kromě ozdravoven, do nichž mohou být děti posílány za účelem vyléčení či zmírnění nemoci.

Druhá kapitola se pak věnuje již samotným ozdravným pobytům. Jsou zde obecné informace o ozdravných pobytech a poté se věnuji zvlášť pobytům v České republice a zvlášť v zahraničí. Jsou zde také zmíněny informace o dětských ozdravovnách v České republice, v nichž byli pracovníci, se kterými probíhaly rozhovory. V poslední kapitole teoretické části se věnuji volnému času, který má s pobyty také velmi společného. Je zde definován samotný volný čas, určila jsme zde různá hlediska, ze kterých jde na volný čas nahlížet, definovala jsem zde také odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Další podkapitolou jsou pak informace o pedagogu volného času, bez kterého by byly ozdravné pobyty těžko realizovány. Nakonec jsem se věnovala definici a funkci výchovy mimo vyučování, která zastupuje na ozdravných pobytech důležitou roli.

Čtvrtá a poslední kapitola je věnována kvalitativnímu výzkumu. Ten blíže analyzuje rozhovory s 5 respondenty, jsou zde obsaženy výzkumné otázky i informace o výzkumném

vzorku. V této části práce jsem popsala kvalitativní výzkum i kódování rozhovorů, které jsem využila k analýze.

Tato práce by mohla být přínosná zejména začínajícím pedagogům, kteří by chtěli pracovat na ozdravných pobytech či jiném zařízení, kde mohou potkat specifické skupiny dětí.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ZDRAVÍ A NEMOC

1.1 Zdraví

„Zdraví není všechno, ale všechno ostatní bez zdraví nestojí za nic.“

Tuto větu použil bývalý ředitel Světové zdravotnické organizace Halfdan Mahler a velmi trefně tak vyjádřil hodnotu zdraví.

Zdraví jistě představuje jednu z neodmyslitelných podmínek života, ovšem mnoho lidí si uvědomí, že nejde o samozřejmost, až pokud jsou v ohrožení. Ne každý jedinec se se zdravím narodil. Jistě se shodneme na tom, že zdravý jedinec je také velmi prospěšný pro společnost, a to z hlediska ekonomického a sociálního. Péči o zdraví jedince u nás zastává Listina základních práv a svobod.

Nejčastěji používanou definici zdraví uvedla Světová zdravotnická organizace (WHO) v roce 1946 na Mezinárodní konferenci v New Yorku a v platnost byla uvedena 7. 4. 1948. *„Zdraví je stav úplné tělesné, duševní a sociální pohody, a nikoliv pouze nepřítomnost nemoci nebo vady.“*¹ Kdybychom hledali definici zdraví i někde jinde, nabízí se v psychologických slovnících. Jednou z nich je například od Hartla²: *„Zdraví je souhrn vlastností organismu, které jsou sto vyrovnávat se s měnícími se vlivy vnějšího prostředí, včetně pracovního a interpersonálního, aniž jsou narušeny fyziologicky důležité funkce“*. Další z definic od Hartla, ovšem obecnější zní: *„Zdraví je nepřítomnost tělesné či duševní poruchy či nemoci.“*

I ve školách jsou v dnešní době kladeny nároky na pojmy týkající se zdraví a prevence. Tyto znalosti žáci většinou získají v rámci předmětu Výchova ke zdraví. V roce 2000 byl vydán Světovou zdravotnickou organizací program Zdraví pro všechny, který má za úkol všechno ze zmíněného ve školách uskutečnit. Tento program Česká republika přijala v roce 2002. Díky tomuto programu by měli být žáci schopni na základě svých znalostí rozpoznat nemoc. Snaží se také o osvojení praktických poznatků u žáků, aby byli případně schopni vzniku nemoci zabránit.

¹ MACHOVÁ, J, D. Kubátová. *Výchova ke zdraví pro učitele*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2006

² HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. s. 776.

Zdraví definoval také Rámcový vzdělávací program³ z roku 2007 jako: „*vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.*“

1.2 Nemoc

Stejně jako u zdraví, je nemoc třeba definovat. Dle Křivohlavého⁴ je nemoc: „*Odchylka od určité normy, jež se považuje za „normál“ (standard). Jde přitom o objektivně zjistitelný stav – o objektivně zjistitelné příznaky (symptomy), tj. něco, co je kvantifikovatelné.*“

Zajímavostí u nemoci je ale to, že ne vždy se na ni má nahlížet z hlediska medicínského. Může jít také o nemoci sociální či psychické. Z medicínského pohledu se během nemoci uplatňují poznatky z biologie, ze sociálního hlediska se nahlíží na změny chování jedince a okolí a při psychických problémech je třeba přemýšlet o nemoci jako o důsledku psychické nepohody.

Na nemoc se dá nahlížet také z pedagogického hlediska, a to ve spojitosti s nedostatky, které žákovi brání dosahovat pozitivních výsledků. Díky tomu, že žák je po nástupu do školy nucen přijmout všechny nové povinnosti, či sociální role, vznikají některé zdroje problémů⁵ v rámci školní docházky:

- *nevhodné podmínky pro školní práci*
- *nevhodný způsob vyučování a neodpovídající způsob učení*
- *nedostatek odpočinku*
- *problémy v mezilidských vztazích ve škole i v rodině*

³ POHOŘELÝ, Svatopluk. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-verze-2007>

⁴ KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví*. Praha : Portál, 2001. s. 297.

⁵ ŠAMALÍKOVÁ, T. *Pojetí zdraví a nemoci u romských dětí*. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

1.3 Dítě se zdravotním oslabením

Onemocnění ovlivňující vzdělávací proces, s nimiž se ve školách a na ozdravných pobytech můžeme setkat⁶:

- *alergická a astmatická onemocnění – astma bronchiale, cystická fibróza, alergie (celiakie),*
- *kožní onemocnění – psoriáza, ekzémy (atopický ekzém),*
- *poruchy metabolických procesů – diabetes mellitus, chronické onemocnění ledvin, infekční onemocnění jater (hepatitida), fenylketonurie, galaktosemie,*
- *nádorová onemocnění – nádory zhoubné/nezhoubné, leukemie,*
- *záchvatová onemocnění – epilepsie,*
- *onemocnění trávicího traktu – Crohnova nemoc, ulcerózní kolitida, nespecifické záněty,*
- *onemocnění krve a kardiologická onemocnění – hemofilie, vrozené srdeční vady,*
- *psychiatrická onemocnění – schizofrenie, psychózy, dětské úzkosti, deprese, poruchy příjmu potravy,*
- *jiná, méně častá onemocnění – Prader-Willy syndrom atp.*

Zdravotně oslabený člověk, ať už dítě či dospělý jedinec má sníženou odolnost vůči nemocem a sklon k jejich opakování. Chronická onemocnění mají ve všech vývojových obdobích svá specifika. Kvůli těmto nemocem bývá také postižena nervová činnost, která může mít za následek u dětí například nespavost, rychlé unavení organismu aj. Chronická či jiná závažná onemocnění u dětí jsou spojena s řadou fyzických i psychických obtíží. Díky časté absenci ve škole kvůli nemoci mohou vznikat u žáka problémy se začleněním do kolektivu. Při závažnějším onemocnění se problémy mohou objevit i v rodině díky nedostatku financí.

Problémy ve škole sice nelze eliminovat úplně, ale lze je aspoň snížit. Díky stále vzrůstajícímu množství dětí se zdravotním oslabením jsou čím dál častěji uplatňovány speciálně pedagogické přístupy.

⁶ ČADOVÁ, E. *Metodika práce se žákem s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním*. Olomouc, 2012. Účelová publikace. Univerzita Palackého.

Hlavní oblasti vlivu chronického onemocnění⁷:

- *dlouhodobě nepříznivě ovlivňuje zdravotní stav,*
- *vliv na celkový fyzický, psychický a sociální vývoj jedince,*
- *časté, opakované i dlouhodobé hospitalizace,*
- *vytržení ze sociálního prostředí.*
- *nižší odolnost vůči zátěži,*
- *snížení koncentrace pozornosti,*
- *psychická labilita.*

1.4 Zařízení pro děti se zdravotním oslabením

1.4.1 Lázně

Jedním z nejznámějších zařízení pro děti s chronickým onemocněním jsou jistě lázně. Zde jsou děti léčeny pomocí speciálních metod, jako jsou například *měkké a mobilizační techniky, senzomotorická stimulace, Vojtova reflexní lokomoce, metoda dle Schrotové, facilitační metody, dechová cvičení, jóga, aktivace hlubokého stabilizačního systému, mobilizace žeber, periferních kloubů, páteře atd.*⁸ Z fyzikálních terapií můžeme jmenovat různé koupele, ať už perličkové, přísadové či vířivé, nebo různé masáže, slatinné zábaly aj. *Jsou zde zřizovány speciální dětské ubytovny, aby se nejmladším dostalo té nejlepší péče.* V České republice jsou lázně uzpůsobeny pro celou řadu chorob, jedná se například o onkologické nemoci, nemoci pohybového ústrojí, gynekologické problémy, či problémy duševní. Ve výběru vhodných lázní pro dítě je velmi užitečný katalog na internetových stránkách⁹ Svazu léčebných lázní České republiky, kde si můžeme zadat, jakým onemocněním dítě trpí a stránky nám samy nabídnou všechny vhodné lázně pro toto onemocnění.

⁷ ČADOVÁ, E. *Metodika práce se žákem s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním*. Olomouc, 2012. Účelová publikace. Univerzita Palackého.

⁸ *Indikace. Dětské lázně Bělohrad* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://www.lazneprodeti.cz/leceni/indikace>

⁹ *Svaz léčebných lázní České republiky* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <http://www.lecebnelazne.cz/profiles>

1.4.2 Dětské léčebny

Dětské léčebny jsou převážně částí areálu některých z lázní. Dětem je zde poskytována komplexní lázeňská péče a jsou určeny jedincům od 2 do 18 let, přičemž děti do 6 let musí mít doprovod. Ve většině případů je léčba plně hrazena zdravotními pojišťovnami. V převážně většině léčeben jsou umístěny hřiště pro různé míčové hry, popřípadě různé posilovací stroje pro volný čas dětí. Další z pozitiv, co léčebny nabízí, je jistě základní škola při léčebně, kterou děti navštěvují, aby kvůli léčbě nezanedbávaly učivo.¹⁰

Indikace, kvůli kterým jsou zde děti umístovány, jsou podobné, jako je tomu u ozdraven či u lázní. Příklady indikace¹¹:

- *nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity*
- *nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek*
- *poruchy dýchací soustavy*
- *nemoci kůže a podkožního vaziva*
- *nemoci endokrinní, výživy a přeměnných látek*
- *nemoci nervové soustavy*
- *nemoci dýchací soustavy*
- *nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně*

¹⁰ *Léčebna Dr. L. Filipa* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://www.zsmv.cz/ozdravne-pobyty/>

¹¹ *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/zdravotnicka-zarizeni-a-specializovana-centra/lazne-ozdravovny-detske-lecebny>

2 OZDRAVNÉ POBYTY

Ozdravné pobyty jsou v dnešní době stále populárnější. Jsou pořádány jak v České republice, tak i v zahraničí. Těchto pobytů se účastní děti ve věku od tří do patnácti let a pobyt zpravidla nepřekračuje 21 dní. Jsou určeny převážně pro děti se zdravotním oslabením, popřípadě může být dítě na pobyt doporučeno z důvodu nutné redukce.

Mohou užívat lázeňské léčebné rehabilitační péče nebo tělesných rehabilitačních aktivit. Ozdravné pobyty mohou být prováděny v lázeňských domech, hotelech či ozdravovnách. Ozdravný pobyt formou lázeňské péče je uskutečňován pouze v lázeňských domech, které jsou zřizovány Ministerstvem vnitra až do vyčerpání kapacit.¹²

Ve všech zařízeních jsou zaměstnání zdravotníci, nebo pedagogičtí pracovníci, kteří mají za úkol dohlížet na děti po celý jejich pobyt. Zaměstnanci se zdravotním vzděláním dohlíží na zdravotní stav, podávají léky a případně provádí některé ze zdravotních procedur. Pedagogové mají za úkol připravit dětem celodenní program tak, aby vyhovoval jejich věku, nebo případně jejich zdravotnímu stavu.

Vzhledem ke stále se zvyšujícím chronickým onemocněním, za což může převážně snížená obranyschopnost, či alergizace u dětí, v dnešní době ozdravovny nabývají stále větší význam.

Tento druh pobytů je ve většině případech hrazen zdravotními pojišťovnami. Děti jsou zde umístovány na základě doporučení od dětského lékaře.

¹² Ozdravné pobyty. *Zařízení služeb pro ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://www.lazneprodeti.cz/leceni/indikace>

2.1 Ozdravné pobyty v České republice

V České republice najdeme celkem čtyři ozdravovny. Všechna tato zařízení můžeme najít v těsné blízkosti Krkonoš, hlavně z důvodu příznivého vlivu na děti s astmatem a podobnými dýchacími problémy. V Česku je většina ozdravných pobytů hrazena zdravotními pojišťovnami, což je velmi výhodné i pro děti ze sociálně slabších rodin či pro děti z dětských domovů. Děti jsou v těchto zařízeních umisťovány na základě doporučení ošetřujícího lékaře, který určí dvě dětské ozdravovny, ve kterých má dítě ozdravný pobyt absolvovat, přičemž je primární ta, která je určena jako první. Pouze v případě, že u primární ozdravovny je kapacita již naplněná, začíná rodič nebo zákonný zástupce komunikovat se sekundární ozdravovnou.

Pobyty jsou určeny především dětem ohroženým životním prostředím, dětem s opakovanými onemocněními dýchacích cest, alergikům, astmatikům, ale i dětem ohroženým nesprávným životním stylem nebo nevhodným sociálním prostředím.

Všechny ozdravovny v České republice spravuje Sdružení ozdravoven a léčeben v okrese Trutnov, příspěvková organizace zřízená Královéhradeckým krajem.

Většina ozdravoven se zaměřuje na klimatoterapii a psychomotorickou terapii. Tato zařízení úzce spolupracují s rodiči, kteří mohou dětem zavolat, nebo je během jejich ozdravného pobytu navštívit.

Vzhledem ke stále se zvyšujícím chronickým onemocněním, za což může převážně snížená obranyschopnost, či alergizaci u dětí v dnešní době ozdravovny nabývají stále větší význam.

2.1.1 Ozdravovny v České republice

Dětská ozdravovna Království

Ozdravovna se nachází mezi lesy asi 5 kilometrů od Dvora Králové nad Labem. Ozdravovna má výbornou polohu přímo nad přehradou Les Království. Celý pozemek ozdravného zařízení je oplocen a nachází se v krásném lesním prostředí. Součástí je pozemku je také altán a ohniště, letní bazén, dětské hřiště a také sportovní hřiště.

Ubytování dětí je zajištěno ve vícelůžkových pokojích. Dva nebo tři vícelůžkové pokoje mají vždy dohromady koupelnu spolu s toaletou a na chodbách se potom v každém patře nachází ještě společné sprchy a toalety. V přízemí ozdravovny se nachází ordinace lékaře, kde je po celý den k dispozici vždy jedna sestra. Co se týče společných prostorů, má ozdravovna jídelnu spojenou s hernou a televizí, kde děti tráví čas v případě nepříznivého počasí a poté zde najdeme ještě jednu jídelnu, která slouží skupinám s menšími dětmi. Jídelna pro menší děti je v budově Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které je součástí ozdravovny, ovšem na ozdravné pobyty dětí nemá žádný vliv.

Ozdravovnu celoročně navštěvují děti ve věku od 3 do 15 let po doporučení od pediatra. Děti mohou přijet s doprovodem rodiče nebo samy. Do ozdravovny se však dostanou i děti, které nedosáhly 3 let, nebo děti bez návrhu lékaře. V takovém případě pobyt ale už nehradí pojišťovna. Dalším případem, kdy se dítě může dostat do Království, může být také indikace sociální.

Kromě 21denních pobytů, které probíhají vždy celé letní prázdniny, nabízí ozdravovna také možnost pořádání různých škol v přírodě, lyžařské výcviky nebo ekologické semináře.

¹³Nemoci, kvůli kterým jsou děti lékařem posílány na ozdravné pobyty:

- opakovaně nemocné recidivami HCD a DCD (astma bronchiale, pollinosis a alergická onemocnění respiračního traktu, sinusitid chronica, dermorespirační syndrom)*
- nechutenství*
- astenie*
- snížená obranyschopnost organismu*
- neurotické potíže*
- enuresis*

¹³ *Dětská ozdravovna Království* [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.ozdravovnakralovstvi.cz/vseobecne-informace//>

Dětská ozdravovna Pec pod Sněžkou

Dětská ozdravovna v Peci pod Sněžkou je nejvýše položeným zdravotnickým lůžkovým zařízením v ČR. Celé zařízení se skládá celkem z šesti budov. Karkulka a Hanzalka jsou bezbariérové, Libuše, Salomon, Mělnická bouda a správní budova Růženka, ve které se nachází také jídelna. Ve vhodných klimatických podmínkách východních Krkonoš poskytuje společně se Základní školou při DO Pec pod Sněžkou komplexní zdravotní, pedagogicko-psychologickou i sociální péči. Děti mohou být doprovázeny rodičem nebo jinou dospělou osobou.

Pobyt se zaměřuje především na klimatoterapii, je doplněn rehabilitací, důraz je kladen na vhodné stravovací návyky a správný životní styl. V letních měsících tráví děti pobyt sportováním, vycházkami a túrami v čisté horské přírodě, výlety po okolí. V zimě je volný čas využíván k provozování zimních sportů – lyžování, sáňkování apod.

Děti jsou v chatě Karkulka ubytovány ve dvou až čtyř lůžkových pokojích, přičemž dva pokoje umístěné naproti sobě mají vždy společnou koupelnu. Sesterna se nachází v 1. patře budovy a z toho důvodu jsou na toto patro ubytovávány převážně děti předškolního věku a starší chlapi. V ordinaci zůstává vždy jedna sestra, která zůstává celý den k dispozici v případě úrazu a pečuje o nemocné děti, které z důvodu zdravotního či fyzického oslabení nemohou jít na program. Ve druhém patře jsou ubytovány starší dívky a nachází se zde také rehabilitační místnost, kterou děti dvakrát týdně navštěvují. V přízemí se nachází kuchyňka, kde jsou dětem vydávány svačiny a druhá večeře. V případě nepříznivého počasí je zde také k dispozici herna s televizí, dětskými knížkami, společenskými hrami apod.

O děti pečují dětské sestry, vychovatelky, rehabilitační pracovnice a dětská lékařka. V některých turnusech jsou přítomni též studenti VŠ a VOŠ s pedagogickým, sportovním nebo zdravotnickým zaměřením, kteří dětem zajišťují volnočasové aktivity.

Strava je dětem podávána 5x denně, pitný režim je zajištěn celodenně. Nutričně vyvážený jídelníček sestavuje dietní sestra. Pro děti s bezlepkovou dietou nebo pro děti s nějakou alergií je pochopitelně také sestaven speciální jídelníček.

Škola

*Základní škola při ozdravovně poskytuje výchovu a vzdělání všem žákům plnicím povinnou školní docházkou, kteří jsou umístěni v Dětské ozdravovně Pec pod Sněžkou, po celou dobu pobytu. Škola (1. - 9. ročník) je umístěna ve dvou od sebe vzdálených pracovištích: na **Mělnické boudě** a na **Libuši**. Každý žák je vyučován podle vzdělávacího programu jeho kmenové školy, podle jeho učebnic. Je s ním postupováno individuálně tak, aby se po návratu*

na kmenovou školu mohl plynule zařadit do vyučovacího procesu. Práce ve škole probíhá za použití speciálních metod a forem práce s přihlédnutím ke schopnostem a aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka. Podle doporučení ošetřujícího lékaře je maximální doba vyučování **2 až 3 hodiny denně**. Žák si do ozdravovny musí přivést učebnice, sešity a běžné školní potřeby. Po skončení ozdravného pobytu je kmenové škole zaslán osobní záznam žáka s jeho hodnocením.¹⁴

Dětské ozdravovny Bedřichov a Svatý Petr

Obě tyto dětské ozdravovny se nachází ve Špindlerově mlýně v podhůří Krkonoš. Poloha zařízení je ideální zejména kvůli sníženému výskytu alergenů díky vysoké nadmořské výšce.

Poskytují dětem komplexní zdravotní i pedagogicko-psychologickou péči s ohledem na stav, životní situaci či životní zkušenost dítěte. Dále se snaží naučit děti správnému chování a správnému životnímu stylu, čemuž velmi napomáhá speciální škola při ozdravovně, která s většinou pracovníků v zařízení úzce spolupracuje. Po celou dobu pobytu mají děti na starost zkušení zdravotní či pedagogičtí pracovníci, kteří sestaví celodenní program. V denním programu jsou také zahrnuty různé zdravotní procedury, jako například inhalace, cvičení s terapeutem apod.

Děti jsou zde ubytovány ve dvou až tří lůžkových pokojích, přičemž každý má k dispozici koupelnu se sprchovým koutem, toaletou a umyvadlem. Velkou výhodou při zimních pobytech je vyhřívaná podlaha. V budově se samozřejmě nachází i herna vhodná pro aktivity v případě nepříznivého počasí.

K zařízení patří podobně jako v Peci pod Sněžkou škola, kde se během ozdravných pobytů vyučují všechny hlavní předměty včetně cizích jazyků. Výuka probíhá na základě vypracovaného individuálního studijního plánu, který je sestaven po dohodě s kmenovou základní školou.

Ukázka ceníku pro samoplátce:¹⁵

-ubytování: I. a II. patro (vlastní sociální zařízení) 350 Kč, III. patro (společné sociální zařízení) 250 Kč

-strava: hodnota celodenní stravy je 200 Kč, 45 Kč snídaně, 80 Kč oběd, 75 Kč večeře

¹⁴ Dětská ozdravovna Pec pod Sněžkou [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.ozdravovnapec.cz/>

¹⁵ Dětská ozdravovna Svatý Petr [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <http://www.ozdravovnapc.cz/cenik>

2.2 Ozdravné pobyty v zahraničí

Stále populárnější jsou ozdravné pobyty také v zahraničí. Podobně jako v České republice, i tyto pobyty nepřesahují zpravidla 21 dní. Oproti českým ozdravovnám jsou na tyto pobyty posílány děti ve věku od 7 do 16 let. Probíhají zpravidla u moře, například v Černé hoře, Bulharsku či Chorvatsku. Podobně jako je tomu u pobytů v České republice, i zde využívají pojišťovny finanční pomoci rodičů minimálně. Nejčastější zdravotní indikace, kvůli kterým jsou děti přijímány, jsou chronická onemocnění dýchacích cest a kožní problémy. U většiny pobytů je již v ceně zahrnuta letecká doprava, ubytování i strava.

Pro přijetí je opět důležité doporučení pediatra, kde musí být uvedený důvod a stručně popsána anamnéza.¹⁶

Asi největší tradici má v České republice Všeobecná zdravotní pojišťovna a její Mořský koník. Všeobecná zdravotní pojišťovna spolupracuje s cestovní kanceláří Kovotour Plus, s.r.o. V roce 2019 se podobně jako předchozí roky uskuteční pět po sobě jdoucích třítydenních turnusů, přičemž budou probíhat u Černého moře v Bulharsku a u Jaderského moře v Černé hoře. V každé lokalitě může být přijato maximálně 1500 nemocných dětí. Na všech pobytech budou o děti pečovat zdravotní a pedagogičtí pracovníci. Zdravotní pracovníci budou mít za úkol dohlížet na zdravotní stav a po celou dobu budou k dispozici v plně vybavené ordinaci. Na celodenní program dětí pak budou dohlížet zkušení pedagogičtí pracovníci, kteří jsou rozdělení na animátory a výchovné pracovníky.

Základními zdravotními indikacemi k účasti dítěte na pobytech jsou následující diagnózy chronických onemocnění¹⁷:

- *psoriáza (MKN L40) všech forem nebo rozsáhlejší atopický ekzém (MKN L20),*
- *dermorepirační syndrom, tj. atopický ekzém (MKN L20) v souběhu s chronickým onemocněním dolních cest dýchacích (MKN J40-J44),*
- *bronchiální astma (MKN J45) a jeho podskupiny,*
- *chronická obstruktivní plicní nemoc (MKN J448),*
- *alergické onemocnění horních cest dýchacích způsobené pylem (MKN J30),*
- *chronický zánět vedlejších nosních dutin (MKN J32),*
- *opakované katary dýchacích cest (MKN J399) – min. 2x za rok.*

¹⁶ <https://www.prispevky.cz/ostatni/leto-2017-ozdravne-pobyty-zdravotnich-pojistoven-u-more>

¹⁷ <https://www.vzp.cz/pojistenci/vyhody-a-prispevky/morsky-konik-2019/prehled-zdravotnich-indikaci-a-kontraindikaci>

Pobytů se dále mohou zúčastnit i děti:

- *s jinými respiračními, dermatologickými, alergologickými a ORL indikacemi, které mají recidivující charakter nebo jejichž příčinou je snížená obranyschopnost organismu dítěte a které jako indikaci k pobytu schválí revizní lékař,*
- *trpící celiakií v souběhu s některou z výše uvedených indikací (samotná celiakie není indikací k účasti na léčebně-ozdravném pobytu)*

Ukázka termínů a finanční spoluúčasti Mořského koníka v Bulharsku v létě 2019:¹⁸

Turnus	Odlet z ČR	Přílet do ČR	Finanční spoluúčast zákonného zástupce
1.	3. 6. 2019	24. 6. 2019	6 500,-
2.	24. 6. 2019	15. 7. 2019	9 100,-
3.	15. 7. 2019	5. 8. 2019	8 500,-
4.	5. 8. 2019	26. 8. 2019	8 200,-
5.	26. 8. 2019	16. 9. 2019	3 400,-

¹⁸ Úhrada pobytu a další podmínky. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/vyhody-a-prispevky/morsky-konik-2019/uhrada-pobytu-a-dalsi-podminky>

3 VOLNÝ ČAS

„Pro současného člověka v moderní vyspělé společnosti je život bez času, v němž se může věnovat svým zálibám, bavit se, odpočívat, prostě nepředstavitelný. Každý prožívá denně svůj volný čas a naplňuje jej podle svých představ nejrůznějšími aktivitami. Přitom si často ani neuvědomuje, že jde o volný čas“¹⁹

Pojem, se kterým ozdravné pobyty velmi souvisí, a se kterým se na pobytech jedinci setkávají denně, je jistě volný čas. Všechno to, co na pobytech dělají nebo co zažijí, se uskutečňuje v jejich volném čase.

Díky skutečnosti, že pojem volný čas je již u většiny populace známý a každý si pod tímto pojmem umí něco představit, dochází často k bagatelizaci. Ve většině případů však volný čas vyvolává velmi příjemné pocity. Existují různé definice volného času od různých autorů, přičemž všichni se shodují na tom, že volný čas je doba, kdy má člověk v režii všechno, co se bude dít. Může ho využít ke svým zálibám či odpočinku. Jedná se o dobu, kdy je člověk uvolněn od všech povinností, ať už školních či pracovních. Ve volném čase je možné věnovat se všemu, co nás baví a uspokojuje.

Velmi specifický je volný čas u dětí a mládeže. Vzhledem k nevyspělosti a nedostatku zkušeností je třeba dětem ukázat, jak se dá správně volný čas trávit. Aby toto vedení ale bylo účinné, je třeba volit vhodné prostředky a motivaci. Všeobecně platí, že aktivity ve volném čase by měly být uzpůsobeny věku i mentální vyspělosti. Je potřeba si uvědomit, že volný čas, kterého mají děti hodně, může velmi ovlivnit jejich vývoj ve špatném smyslu, kdy můžou děti potkat různé nežádoucí patologické jevy, nebo v opačném případě může volný čas hrát v životě dítěte výrazný preventivní význam.²⁰

Volný čas definuje například Průcha²¹ ve svém pedagogickém slovníku *„Volný čas je čas, s kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku)“*

¹⁹ ZICH, F. *Co s volným časem*. Praha: Pressfoto, 1978.

²⁰ PÁVKOVÁ, J, B. HÁJEK, B. HOFBAUER, V. HRDLIČKOVÁ a A. PAVLÍKOVÁ. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 1999, s. 15-16

²¹ PRŮCHA, J, E. WALTEROVÁ a J. MAREŠ. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2009, s. 341

Hofbauer uvádí, že: „*Volný čas je částí lidského života mimo čas pracovní (návštěva školy a pracovní proces) a tzv. čas vázaný, který zahrnuje biofyzilogické potřeby člověka (spánek, jídlo, osobní hygienu), chod rodiny, provoz domácnosti, péči o děti, dojíždění za prací a další nutné mimopracovní povinnosti.*“²²

Volný čas definoval také známý německý filozof Josef Pieper²³:

„Volný čas, prázdnota, je především stav duše. Není dán jen objektivní skutečností dovolené či víkendu! (...) Volný čas je právě ne-aktivitou. Je mlčením. Je nepřiložením ruky k dílu. Samozřejmě je potřeba přikládat ruce k dílu, ... ale musí být i stav, kdy se nepustíme do práce, ale uvolníme se, sebe sama uvolníme, odevzdáme, jako se odevzdáváme ve spánku. (...) Musíme však uvážit rozlišení, které se dnes jeví přespříliš zapomenuté či setřené. Myslím rozlišení mezi přestávkou a volným časem. Smyslem přestávky je, že se zotavím z práce kvůli práci. (...) Ale smysl volného času je v něčem úplně jiném. Smyslem volného času není, abych mohl pracovat déle a bez poruchy..., ale abych i v pracovní funkci, která mě omezuje na určitý aspekt reality a činí si nárok jen na jeden určitý díl mé duše, přesto zůstal člověkem, to znamená, abych si rozuměl a realizoval se jako bytost, která je zaměřena na celek skutečnosti.“

²² HÁJEK, B, B. HOFBAUER a J. PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008, s. 239

²³ PIEPER, J. *Volný čas, vzdělání, moudrost*. Praha, KA, 1992

3.1 Různé pohledy na volný čas

Jak je tomu u většiny oblastí, i na volný čas se dá dívat z různých pohledů²⁴:

- *z ekonomického hlediska* – Volný čas je v ekonomice velmi prospěšným odvětvím. Společnost se rozhodla investovat do různých zařízení pro volný čas, a to jí přináší zisk.
- *Z hlediska sociologického a sociálně psychologického* – Je zřejmé, že volný čas hraje v životě jedince důležitou roli. Během této doby vznikají různé formální či neformální skupiny, které mohou mít mnohdy velký vliv na další životní rozhodnutí jedince. Nejdůležitější roli v ovlivňování volného času dětí a mládeže hraje ale jistě rodina. Každý rodič by měl mít zájem o to, jak jeho dítě tráví svůj volný čas, pokud tomu tak ovšem není, může se dítě dostat do vrstevnické skupiny, která na jedince může mít velmi negativní vliv a přivést ho tak k drogám, vandalismu a jiným nežádoucím patologickým jevům. Každé dítě potřebuje cítit určitou lásku a péči. Nevýhodou v dnešní době je bohužel nedostatek volnočasových zařízení, která by mohly navštěvovat děti i ze sociálně slabších rodin či děti s podprůměrnými schopnostmi.

Studenti pedagogické fakulty v rámci závěrečných prací provedli průzkumy týkající se využívání volného času dětí. Přinesli tato zjištění:

- *U dětí s výraznějšími poruchami chování se jako příčiny objevují nejčastěji špatná úroveň rodinné výchovy a chudé využívání volného času.*
- *Mezi vlivy, které se podílely na formování zájmů dětí, uvádějí děti nejčastěji své vrstevníky, dále rodiče, velmi zřídka učitele, téměř vůbec ne vychovatele.*
- *Z politického hlediska* – Každý stát by se měl rozhodnout, do jaké míry bude zasahovat do volného času občanů. Zasahovat a podporovat by měl zakládání a chod různých zařízení pro děti a mládež, přípravu pedagogů vhodných pro tuto činnost apod.

²⁴ PÁVKOVÁ, J., B. HÁJEK, B. HOFBAUER, V. HRDLIČKOVÁ a A. PAVLÍKOVÁ. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 1999, s. 17-20

- *Zdravotně hygienický pohled* – Sleduje, jak lze podporovat zdravý tělesný i duševní vývoj člověka.
- *Pedagogická a psychologická hlediska* – Je důležité brát v ohledy na individualitu a věkové rozdílnosti mezi lidmi. Pedagogické ovlivňování volného času má za úkol zejména podporovat aktivitu u dětí a mládeže a dodávat těmto jedincům také pocit bezpečí a jistoty.

V současné době je volný čas dětí rizikovým faktorem, jeho množství relativně vzrůstá, avšak kvantita neznámá nárůst kvality. Zanedbání pedagogického ovlivňování volného času by mělo nebezpečné následky. Narůstající závislost mladé generace na drogách a hracích automatech jsou toho důkazem.²⁵

3.2 Pedagog volného času

Neodmyslitelnou součástí ozdravných pobytů je také pedagog volného času, který dohlíží na celodenní program pro děti a má jistě velkou zásluhu na tom, jak jsou děti na pobytu spokojeny a zda se budou chtít do ozdravovny ještě vrátit.

Pedagoga volného času můžeme charakterizovat jako výchovného pracovníka, který je schopen působit ve volném čase všech skupin, bez ohledu na věk, sociální situaci, nebo národnosti či náboženskou vrstvu. Jeho posláním je provázet všechny tyto skupiny volným časem, který zahrnuje různé intenzivní prožitky a také nové životní zkušenosti²⁶ Pedagoga volného času můžeme zařadit do pomáhajících profesí. Tyto profese můžeme definovat jako práci, při které dochází k častému a úzkému kontaktu s jinými osobami, přičemž tyto osoby jsou na sobě závislé. Díky tomuto faktu můžeme říct, že pedagogická profese patří jistě k těm náročnějším.²⁷

Pedagog volného času by měl mít určité vlastnosti, díky kterým bude schopen tyto cíle naplnit. Ne všemu se bohužel dokáže naučit. Pedagog by měl pro děti představovat oporu, umět je motivovat a děti by mu měly věřit a respektovat ho. Jistou výhodou pro něj může být i vzdělání v oboru, ale to není vždy podmínkou. Další vlastnost, bez které se pedagog volného času jistě neobejde, chce-li pracovat s dětmi, je mít k nim nějaký pozitivní vztah.

²⁵ PÁVKOVÁ, J, B. HÁJEK, B. HOFBAUER, V. HRDLIČKOVÁ a A. PAVLÍKOVÁ. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 1999, s. 17-20

²⁶ SPOUSTA, V. *Kapitoly z pedagogiky volného času*. Brno: Masarykova univerzita

²⁷ POSCHKAMP, T. Vyhoření: rozpoznání, léčba, prevence, s. 11.

3.3.1 Oblasti uplatnění pedagoga volného času

Možnosti uplatnění pedagoga volného času jsou velmi rozsáhlé a rozmanité. H. W. Opaschowski²⁸ udává šest samostatných bloků, kde se pedagog volného času realizuje:

1. *Při výchovně vzdělávacím a kulturním ovlivňováním svěřenců*, kdy pracuje v různých vzdělávacích zařízeních jako animátor, vychovatel, poradce aj.
2. *V informačních a sdělovacích prostředcích*, kdy může zastávat funkci rozhlasové či televizního moderátora aj.
3. *Ve zdravotním, tělovýchovném, sportovním a sociálním sektoru* – zde pedagog volného času působí jako asistent instruktorů, lékařů či terapeutů v různých sanatoriích a lázeňských střediscích
4. *V oblasti gastronomie, společného stravování a ubytování* – kdy pracuje jako osoba provádějící zábavným programem na diskotékách, zábavních parcích apod.
5. *Ve sféře cestovního ruchu, turistiky* – jako průvodce při zájezdech, v lázeňských a rekreačních centrech či poradce v cestovních kancelářích
6. *V oblasti techniky a technických zájmových klubů*, kdy může působit jako poradce či instruktor v dílnách domácích kutilů

3.3 Výchova mimo vyučování

S volným časem velmi souvisí také pojem výchova mimo vyučování. Již od okamžiku narození na jedince působí nejrůznější vlivy. Jedním z těchto vlivů je i výchova, tu definovala literatura²⁹ takto: „...proces, při němž dochází k záměrnému působení na člověka s cílem dosáhnout pozitivních změn v jejím vývoji. Dále Průcha dodává, že z moderního hlediska lze výchovu chápat především jako proces záměrného a cílevědomého vytváření a ovlivňování podmínek, jež umožňují optimální rozvoj každého jedince v souladu s individuálními dispozicemi a stimulují jeho vlastní snahu stát se autentickou, vnitřně integrovanou a socializovanou osobností.“

Jakožto primární skupina, hraje nejdůležitější roli ve výchově rodina. Na rodinnou výchovu poté navazuje školní výchova, která je také jedním z hlavních výchovných činitelů.

²⁸ OPASCHOWSKI, W.: *Freizeitpädagogik*. Hamburg 1987

²⁹ PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2009, s. 345.

Výchovu mimo vyučování pak zabezpečují instituce určené přímo pro tento druh výchovy. Pávková³⁰ definuje výchovu mimo vyučování jako výchovu, která se uskutečňuje ve volném čase mimo dobu povinného vyučování a je institucionálně zajištěná.

3.3.1 Funkce výchovy mimo vyučování

Jako oblast výchovy, má i ta mimo vyučování různé funkce³¹, které by měla plnit. Tyto funkce závisí zcela jistě na typu zařízení a jsou plněny v různém čase a různými způsoby.

- *Výchovně-vzdělávací* – Tato funkce je považována za jednu z nejdůležitějších. Jejím posláním je záměrné formování jedinců pomocí promyšlených pedagogických postupů. Plnit ji mají zařízení určené pro výchovu mimo vyučování. Podle druhu tohoto zařízení může působit na tělesnou, psychickou i sociální složku osobnosti jedince. Za pomoci nejrůznějších aktivit a činností může jedinci ukázat, jak trávit smysluplně volný čas, nebo jak důležité je například celoživotní vzdělávání. Díky této funkci se rozvíjejí poznávací procesy, jedinec si sám začne tvořit obrazy na dění kolem něj.
- *Zdravotní funkce* – Při jakémkoli výchovném působení ve volném čase je důležité, aby se napomáhalo také duševnímu, sociálnímu a tělesnému vývoji jedince. K napomáhání těmto druhům vývoje dochází hlavně při dobře zvolených aktivitách. Je třeba střídat skupinové činnosti se samostatnými, organizované s neorganizovanými, tělesné s duševními apod. Důležité je zařazovat také pohybové aktivity, které by měl brát jedinec jako samozřejmost a součást života. Dalším způsobem, jak dosáhnout pozitivního vývoje, je naučit děti správným stravovacím návykům, ukázat si v aktivitách, co je zdravé a co méně. Tímto způsobem lze u nich vyvolat žádoucí stravovací návyky, měli by se umět vyvarovat špatným stravovacím návykům a naučit se správnému pitnému režimu.
- *Preventivní funkce* – Jak už název napovídá, tato funkce by měla sloužit k prevenci sociálně patologických jevů, aby se tak děti a mládež vyvarovali například záškoláctví, delikvenci, kouření, alkoholismu a podobným. Prevence se rozděluje na primární, sekundární a terciální. Zařízení podílející se na výchově mimo

³⁰ PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 2002, s. 35-37.

³¹ HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008, s. 70-72

vyučování se ve většině případů soustřeďují na primární prevence, jelikož ta má za úkol zcela eliminovat výskyt těchto jevů.

- *Sociální funkce* – Tato funkce, mimo zajištění péče a bezpečnosti, má také za úkol rozvoj sociálních kompetencí či například komunikačních dovedností. Tohle všechno se jedinec naučí hlavně díky tomu, že se objevil v novém prostředí a bude tak pravděpodobně navazovat nové vazby a vztahy.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 KVALITATIVNÍ VÝZKUM

Praktická část bakalářské práce byla prováděna kvalitativním výzkumným šetřením. Výzkum probíhal pomocí strukturovaného interview, které je jednou z nejčastějších metod. Výzkumný vzorek je tvořen 5 respondenty, z nichž všichni studují některý z pedagogických oborů.

Následující část práce se bude zabývat průběhem výzkumu. Věnovat se budeme popisu zvolené metody sběru dat, výzkumným otázkám a také výzkumnému vzorku. Na konci této části je vyvozena diskuze a závěr celého výzkumu

4.1 Cíl výzkumu

Úkolem teoretické části této bakalářské práce bylo definovat a určit klíčové pojmy, jako například ozdravné pobyty, volný čas a dítě se zdravotním oslabením. Díky této části práce jsme vytvořili konceptuální rámec výzkumu.

Cílem výzkumu bylo zjistit, co motivuje studenty pedagogiky k práci na ozdravných pobytech a jaké jim práce přinesla zkušenosti, ať už do běžného či profesního života.

4.2 Definice kvalitativního výzkumu

„Práce kvalitativního výzkumníka je přirovnávána k činnosti detektiva. Výzkumník vyhledává a analyzuje jakékoliv informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek, provádí deduktivní a induktivní závěry.“³²

Na začátku každého kvalitativního výzkumu by měl výzkumník určit základní výzkumné otázky a téma, kterému se bude výzkum věnovat. Otázky se mohou v průběhu měnit či doplňovat dle potřeby. Na rozdíl od kvantitativního výzkumu se zde výzkumník seznamuje s novými lidmi a výzkum probíhá přímo v terénu. Dalším rozdílem je jistě časová náročnost, která je u kvalitativního šetření delší. Zpráva z výzkumů by měla obsahovat popis zkoumaných osob či místa, kde byl prováděn. Na konci výzkumu může výzkumník s respondenty rozebrat své závěry a vložit je nebo zohlednit ve výsledné zprávě.

Hlavním úkolem takového výzkumu je pochopit, proč se lidé v dané situaci chovají tak, jak se chovají a jak organizují své aktivity každý den. *„Kvalitativní výzkum nesestavuje ze získaných dat skládku, jejíž konečný tvar zná, spíše konstruuje obraz, který získává kontury v průběhu sběru a poznávání jeho částí. Výzkumník ve svém hledání významů a snaze*

³² HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016., s. 52

pochoptit aktuální dění vytváří podrobný popis toho, co pozoroval a zaznamenal. Snaží se nevynechat nic, co by mohlo pomoci vyjasnit situaci“.³³

Nevýhoda kvalitativního výzkumu je ta, že jedinec obvykle pracuje na jednom místě s menším počtem respondentů, kvůli čemuž se výsledky hůře zobecňují. Chybu můžeme nalézt také snadněji v závěrečné zprávě, kdy nemusí být vždy jasné, podle jakého kritéria se vybírali respondenti pro výzkum, nebo jak byla provedena analýza.

V porovnání s kvantitativním výzkumem má ale spoustu výhod. Jednou z největších je jistě ta, že díky kvalitativnímu přístupu získáváme hloubkové popisy případů, sledujeme jejich vývoj. Ve výzkumu zohledňujeme působení kontextu či situaci v dané chvíli. Výzkum užívá velkou řadu postupů, díky nimž zajišťuje hodnověrné výsledky.

4. 3 Výzkumný vzorek

Jako výzkumný vzorek jsem si zvolila studenty pedagogických fakult, kteří se mnou trávili čas na ozdravných pobytech a já jsem mohla tak sledovat, jaký vztah si vybudovali k dětem a jaký děti k nim. Všichni kromě respondenta č. 1 na ozdravných pobytech přespávali, tudíž byli s dětmi po celý turnus. Pro výzkum se mi nakonec podařilo získat 5 respondentů, z nichž všichni trávili v ozdravných minimálně jeden měsíc.

Všichni tito respondenti splňují následující požadavky:

- studují pedagogickou fakultu,
- na ozdravných pobytech vytvářeli celodenní program pro všechny věkové skupiny,
- práce s dětmi je baví,
- všichni na ozdravných pobytech pracovali jako brigádníci na pozici vychovatel.

Abych mohla rozhovory porovnávat, shrnula jsem si základní informace o každém z respondentů:

- Jakub, 22 let

Jakub studuje 2. ročník Učitelství na Univerzitě v Hradci Králové, obor Tělesná výchova a Biologie. Poprvé byl na ozdravných pobytech v dětské ozdravně Království v Nemojově. Zkušenosti s dětmi měl až do ozdravných pobytů zejména díky vedení sportovních kroužků a trénování dětí. Na ozdravných pobytech pracoval od července do září roku 2018. Jeho primární skupinou byli starší chlapci, pouze v případě že bylo potřeba, dostal na starost mladší děti, popřípadě starší dívky. U dětí si velmi rychle vybudoval respekt.

³³HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Vyd. 4. Praha: Portál, 2016., s.52

- Aneta, 22 let

Aneta studuje 3. ročník oboru Vychovatelství na Univerzitě Palackého v Olomouci. Na ozdravných pobytech byla v Peci pod Sněžkou na chatě Karkulka. S dětmi má bohaté zkušenosti, praxi má s dětskými tábory, školami v přírodě apod. V ozdravovně pracovala od července do srpna roku 2017. Stále se snažila pro děti vymýšlet nové soutěže a motivovat je tak k větší aktivitě.

- Dominika, 21 let

Dominika studuje na Univerzitě v Hradci Králové 2. ročník oboru Sociální patologie a prevence. Na ozdravných pobytech pracovala v létě 2017 v Peci pod Sněžkou a v roce 2018 v ozdravovně Království u Dvora Králové nad Labem. Praxi s dětmi získala až v dětské ozdravovně Karkulka. Díky své veselé povaze vycházela s dětmi velmi dobře. Celodenní program vytvářela převážně pro starší dívky a mladší chlapce.

- Nikola, 21 let

Nikola studuje na Univerzitě Palackého v Olomouci 3. ročník oboru Vychovatelství. Na ozdravných pobytech trávila jeden turnus v ozdravovně Karkulka v roce 2017 a jeden turnus v ozdravovně Království v létě 2018. Pro děti se snažila vymýšlet neustále nějaké nové aktivity, převážně výtvarného zaměření. Na starost měla starší dívky, které k ní přistupovaly s respektem, ale vyzkoušela si práci i s ostatními věkovými skupinami.

- Lucie, 22 let

Lucie studuje na Univerzitě v Hradci Králové 3. ročník oboru Sociální patologie a prevence. V ozdravovně Karkulka trávila celé léto v roce 2017. Podobně jako Dominika je velmi veselé povahy a díky tomu navazovala se všemi dětmi velmi kladné vztahy. Na starost měla většinou mladší děti, ovšem práci si vyzkoušela i se všemi ostatními skupinami.

Pro větší přehlednost a z důvodu očíslování respondentů jsme vytvořili následující tabulku.³⁴

Označení respondenta	Věk	Ročník studia	Obor studia	Rok a měsíc působení na ozdravných pobytech	Ozdravovna, ve které pracovali	Číslo rozhovoru
Respondent č.1	22	2.	Tělesná výchova-Biologie	Červenec-srpen 2018	Království	1.
Respondent č. 2	22	3.	Vychovatelství	Červenec-srpen 2017	Karkulka	2.
Respondent č.3	21	2.	Sociální patologie a prevence	Červenec-srpen 2017,2018	Karkulka, Království	3.
Respondent č. 4	21	3.	Vychovatelství	Červenec-srpen 2017,2018	Karkulka, Království	4.
Respondent č.5	22	3.	Sociální patologie a prevence	Červenec 2017	Karkulka	5.

4. 4 Výzkumné otázky

Aby byl výzkum kvalitní, připravila jsem si na jeho začátku 6 základních výzkumných otázek. V případě potřeby jsem se poté respondentů doptávala na otázky, co by mohly být přínosné a zajímavé. Na začátku interview byli respondenti obeznámeni s tématem a žádný z nich neměl problém s nahráváním rozhovoru na diktafon, což pro mě bylo velmi přínosné.

Základní otázky zněly takto:

- Co vedlo respondenty k výběru práce s dětmi?
- Co vedlo respondenty k práci na ozdravných pobytech?
- Jaký význam má pro respondenty práce na ozdravném pobytu?
- Jaké si respondenti odnesli zkušenosti do budoucího profesního života?
- Co respondenti zúročili ze svého studia?
- Co respondenty překvapilo na práci s dětmi na ozdravných pobytech?

³⁴ Vlastní tvorba

4.5 Průběh interview

Před začátkem interview jsem všem respondentům sdělila téma mého výzkumu a všichni ochotně souhlasili. Celé interview probíhalo v sympatické atmosféře a v klidu. Respondenti neměli problém mi odpovědět na žádnou otázku. V případě, že se mi odpověď nezdála dostatečná, dále jsem se doptávala. Poté jsem se snažila pomocí otevřeného kódování rozhovory vyhodnotit.

4.5 Zpracování dat

Celý proces rozhovorů jsem se rozhodla zpracovat pomocí kódování, díky kterému můžeme třídit a analyzovat získané údaje. Kódování probíhá tak, že se text rozebere na dílčí jednotky, to mohou být například slova, nebo i celé věty. Pro výzkum je lepší, když se jednotka volí podle významu, díky čemuž nám vzniknou různé velikosti celku a některé jednotky se nám tak mohou překrývat. Dalším krokem je poté přidělit vzniklé jednotce kód tak, aby nebyl moc detailní, ale ani moc obecný. Výhodou tohoto druhu výzkumu je jistě to, že se můžeme ke kódům vracet a znovu je revidovat.³⁵

4.6 Otevřené kódování

Analýza probíhala pomocí otevřeného kódování, které je dle Švaříčka a Šed'ové³⁶: „*Technika, která byla vyvinuta v rámci analytického aparátu zakotvené teorie, avšak díky své jednoduchosti a účinnosti je používána a použitelná ve velmi široké škále kvalitativních projektů.*“ Pomocí otevřeného kódování by měl být text rozbit na menší části, těm se přidělují jména a dále se s nimi pracuje. Cílem celého procesu je tematické rozkrytí textu. Postupujeme tak, že podstatným jménům a slovesům přidáváme přídavná jména, která představují vlastnosti těchto 5 kategorií, které jsem si vytvořila.

1. Motivace k práci s dětmi
2. Motivace k výběru práce na ozdravných pobytech
3. Získané zkušenosti
4. Význam do profesního života
5. Zkušenosti zúročené ze studia

³⁵ ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014., s. 211

³⁶ ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014., s. 212

4.6.1 Kategorie č. 1 – Motivace k práci s dětmi

Vlastnosti	Dimenzionální rozsah
Vyhovující cílová skupina	Velmi časté-Zřídka
Stereotyp v oboru	Velmi časté-Zřídka
Vztah k dětem	Pozitivní-Negativní
Vzor v rodině	Velmi časté-Zřídka

Abych zjistila, co vlastně přivedlo respondenty k práci na ozdravných pobytech a k získaným zkušenostem, bylo nejprve nutné položit otázku, proč vlastně studují pedagogiku a proč si zvolili práci zrovna s dětmi. V této kategorii byly odpovědi respondentů velmi podobné. Většina z nich říká, že práci s dětmi si vybrala hlavně z toho důvodu, že se nejedná o stereotypickou profesi.

Respondentka Nikola uvedla: „...člověk nikdy neví, co ho čeká. Pokud děláte volnočasovou pedagogiku, tak nikdy nevíte, jakou skupinu budete mít, co tam bude za děti, jak se budou chovat a tak. To je na tom to dobrý. Že většina pedagogů nikdy nezajede do nějakého stereotypu“.

Podobný náhled má i Jakub, který říká: „...není to stereotypní práce a člověk se pořád setkává s někým novým“. Po krátké odmlce ještě dodal, že si tuto práci zvolil taky z důvodu toho, že se mu s dětmi pracuje nejlépe. V této odpovědi se shoduje s respondentkou Dominikou.

Dominika říká: „Ráda trávím s dětmi svůj volný čas a pracuje se mi s nimi, jako s cílovou skupinou, nejlépe“

Lucie se pro práci s dětmi rozhodla také z toho důvodu, že sama má v rodině velký vzor a tím je její maminka, která pracuje jako vychovatelka. K tomuto faktu dodala: „...mamka je vychovatelka...takže tohle byl asi ten důvod, proč jsem si vybrala pedagogiku...právě díky tomu vidím, že člověk zažije v práci každý den něco jiného, a to je na tom to, co mě lákalo. Je to lepší než se zavřít někde na celý den v kanceláři.“

Jediný, kdo měl odpověď, jež se odlišovala od všech ostatních, byla Aneta. Ta má, podobně jako Lucie, také vzor v rodině, kterým je její sestřenice. K tomu ale také dodala, že: „...dalším aspektem byla asi možnost děti rozvíjet, jelikož to jsou ještě stále se utvářející osobnosti. Posledním důvodem je také asi jejich neskutečná radost ze života a z maličkostí a taková se snažím být i já, a právě oni mi to připomínají v práci každý den.“

4.6.2 Kategorie č. 2 – Motivace k výběru práce na ozdravných pobytech

Vlastnosti	Dimenzionální rozsah
Překvapení po příjezdu na pobyty	Velmi časté -Zřídka
Informace o OP před příjezdem	Časté- Ojedinělé
Platové ohodnocení	Přiměřené -Nepřiměřené
Vzdálenost od místa bydliště	Žádoucí- Nežádoucí
Respekt dětí k autoritě	Častý- Ojedinělý
Specifické děti	Vysoká míra -Nízká míra

U této kategorie se budeme zabývat jedním z cílů výzkumu. Díky skutečnosti, že ozdravné pobyty nejsou mezi studenty tak známé, zajímalo mě, jak se na ně respondenti dostali. Jak jsem očekávala, většina studentů pedagogiky si vybrala ozdravné pobyty hlavně z důvodu zajímavé praxe, kterou by mohli zúročit jak ve škole, tak i v budoucím životě. Vzhledem k faktu, že na ozdravné pobyty jezdí převážně děti z dětských domovů, byla to pro studenty skvělá příležitost, jak se naučit pracovat se specifickými dětmi, jak si získat respekt, kterého děti k autoritě moc neměli a také jak děti motivovat k účasti na předem připravených aktivitách. Dalším z důvodů, jež se u respondentů často vyskytoval, bylo doporučení od známých a blízkých. Respondenti, co pracovali v ozdravně Karkulka, byly také nadšeni z platového ohodnocení na brigádě, díky čemuž se rozhodli jet na ozdravné pobyty i další rok.

V průběhu rozhovorů jsem se také dozvěděla, že většina respondentů na prvním turnuse ozdravných pobytů vůbec nevěděla, co má očekávat. Nějaké informace o fungování vychovatelů na ozdravných pobytech měla pouze Lucie a Nikola.

Lucie se na ozdravné pobyty vydala díky doporučení spolužačky, k čemu ještě dodala: „...byla tam rok přede mnou. Byla s prací hrozně spokojená“.

Respondentka Nikola udává: „...*pozitivní doporučení od spolužaček, které tam už byly. Potom to byla určitě možnost získání praxe, vzhledem k tomu, že studuju pedagogiku*“. V dalším průběhu rozhovoru u otázky, co ji vedlo k výběru práce zrovna na ozdravných pobytech, nakonec respondentka přiznala i finanční důvody, k čemuž dodala: „...*ale to bohužel jen v Peci pod Sněžkou, v Království už to tak slavné nebylo*“.

Respondent Jakub měl kromě možnosti získání praxe také doporučení od sousedky, která pracuje přímo v ozdravně Království jako sociální pracovnice v Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které je s ozdravnou spojeno. K těmto důvodům poté ještě dodal: „*Další výhodou je určitě to, že to nemám tak daleko*“. Po rozhovoru o možné další praxi na

ozdravných pobytech řekl: „Každopádně v létě bych ozdravný pobyt klidně znovu vyzkoušel, ale rád bych nějakou jinou ozdravovnu abych věděl, jak to funguje jinde“

Respondentka Aneta odpovídala podobně jako ostatní: „Určitě možnost získání další praxe a nových zkušeností, dostala jsem se tam k dětem, ke kterým se v normální družině nebo na školách v přírodě nedostaneš.“ Po tomto důvodu ještě dodala, že si pobyt vybrala také z důvodu vysokého platového ohodnocení, podobně jako Nikola.

Důvody Dominiky byly následující: „...představují pro mě práci s dětmi, která mě naplňuje. Líbí se mi, že se s dětmi intenzivněji seznámím a zároveň s nimi smysluplně trávim jejich volný čas. K tomuto dále ještě dodala také to, že se naučila, jak pracovat s různými skupinami dětí a také s dětmi s různými specifiky.

4.6.3 Kategorie č. 3 – Získané zkušenosti

Vlastnosti	Dimenzionální rozsah
Velký počet dětí odebraných z rodin	Ovlivňující-Neovlivňující
Neúcta k autoritě u dětí	Časté-Ojedinelé
Neodlišování dětí	Ovlivňující-Neovlivňující
Získání autority	Jednoduché-Složité
Psychická náročnost	Vysoká-Nízká

S motivací k práci na ozdravných pobytech také velmi úzce souvisí otázka, co vlastně tyto pobyt respondentům přinesli. Zda si odnesli pozitivní, či negativní zkušenosti. Zajímalo mě také, co je po příjezdu na ozdravné pobyt překvapilo.

V této kategorii se respondenti shodovali. Na ozdravné pobyt jsou posílány převážně děti z dětských domovů, ty nemají ve většině případů žádný respekt k autoritě, a právě proto se museli respondenti snažit najít způsob, jak si zrovna oni mohou respekt získat. Každý z respondentů odpovídal na otázku, jestli pro ně měly pobyt nějaký význam, velmi podobně.

Respondentka Dominika odpovídala: „...další výhodou je to, že se člověk naučí pracovat s různými typy dětí, protože na ozdravných pobytech jsou většinou děti s odlišnými problémy.“ Na otázku, zda bylo něco, co Dominiku překvapilo řekla, že to bylo chování dětí, které byly agresivní a neposlušné, za což ještě dodala: „...po bližším seznámení děti měnily své chování a přijaly nás za autoritu.“

Respondentka Aneta na otázku, zda ji něco překvapilo, udává, že to bylo jistě velké množství dětí s pohnutými osudy, k čemuž ještě dodala: „...nenacházelo se tam možná ani tolik obézních dětí, jak jsem předpokládala...udivovalo mě, jak málo jsou děti zvyklé na pohyb...svůj volný čas tam chtěli spíše prolenošit.

Respondentka Lucie se k získaným zkušenostem a k překvapení po příjezdu vyjádřila následovně: „...překvapilo mě to, že to byly děti z dětských domovů...a taky práce s dětmi, co byly týrány, bylo to hrozně náročné na psychiku, když jsme zjišťovali, co všechno se těm dětem dělo.“ Další z věcí, která respondentku překvapila, byla podobně jako u všech neúcta dětí k autoritě, kterou potom dle jejích slov: „...tu se pak naučily i ty hodné děti.“

Podobný názor jako ostatní měla i respondentka Nikola, kterou také překvapilo chování dětí z dětských domovů, k čemuž udává: „...jejich chování bylo někdy fakt hrozné“.

Další skutečnost, která mohla respondentům přinést mnoho nových zkušeností je ta, že všechny děti se všemi specifickými problémy jsou ve skupinách pohromadě. K této skutečnosti se vyjádřil například respondent Jakub, který řekl: „...strašně se mi nelíbilo to, že jsou děti se všema problémama pohromadě. Já jsem býval většinou se staršíma klukama sám, takže v momentě, kdy mi začal dělat ten autista, o kterém jsem mluvil, problémy, tak jsem nevěděl, co mám dělat dřív.“ S tímto názorem všichni respondenti souhlasili. Další zkušeností, která Jakobovi dle jeho slov velmi pomohla, byla práce s větší skupinou menších dětí. K tomuto faktu řekl: „...bylo taky super zkusit si starat se třeba o tolik malých dětí celý den, i když to bylo náročné“.

4.6.4 Kategorie č. 4 - Význam do profesního života

Vlastnosti	Dimenzionální rozsah
Práce v podobně zaměřeném zařízení	Pravděpodobná-Nepřavděpodobná
Získané zkušenosti do profesního života	Vysoké-Nízké
Obdiv ke stálým pracovníkům	Zjevný-Nepatrný

K otázce, jaké si z ozdravných pobytů odnesli respondenti nové zkušenosti mě také velmi zajímalo, zda třeba někomu dopomohly k výběru budoucího povolání, nebo k dalšímu studiu. Všichni respondenti se shodli na tom, že jim ozdravné pobyty daly mnoho nových zkušeností, které ve svém budoucím profesním životě jistě upotřebí. Tři z respondentek řekly, že by se chtěli v budoucnu podobně specifickým dětem věnovat.

Respondentka Nikola se vyjádřila takto: „...i přes specifika dětí si dokážu představit, že na ozdravných pobytech pracuju. Nejen, že můžeme dělat celodenní program, ale můžete jim taky něco nového dát, zvlášť těm dětem z dětských domovů.“

Respondentka Lucie se vyjadřovala na otázku, zda jí pobyty přinesli něco do profesního života, podobně jako Nikola: „...rozhodla jsem se, že bych chtěla pracovat v některém podobném zařízení, ať už v ozdravně, nebo třeba v dětském domově. Prostě někde, kde bych mohla takovým dětem pomáhat.“

Poslední z respondentů, který by chtěl s podobnou skupinou dětí pracovat, byla Dominika. U této respondentky je výběr povolání velmi podmíněn jejím studiem sociální patologie a prevence. K této skutečnosti udává: „...jelikož na ozdravné pobyty jezdí kupříkladu děti z dětských domovů, Klokánku a podobně, představují tyto děti pro můj budoucí profesní život cílovou skupinu, se kterou se budu i nadále potkávat...odnesla jsem si zkušenosti, jak s těmito dětmi pracovat a jak je důležité k nim přistupovat individuálně.“

Respondentka Aneta uvedla, že si odnesla mnoho nových zkušeností, ale k možnosti pracovat s těmito dětmi, se nijak nevyjádřila. Udává: „...dostala jsem tam možnost poznávat jednotlivá úskalí práce na ozdravných pobytech. Většina dětí to vnímala hlavně, jako tábor, a tak nějak podobně jsem to vnímala i já.“

Jediný z respondentů, který se vyjadřoval negativně v tomto ohledu, byl Jakub. Na otázku, zda mu pobyty byly něj prospěšné do profesního života řekl: „...určitě...jsou to věci, který se mi můžou v budoucnu hodit. Ve výběru povolání mi to asi nijak nepomohlo.“ Potom s úsměvem dodal: „...snad jen v tom, že vím, že tohle dělat nechci...na léto je to dobrá brigáda, ale pracovat tam na stálo, to už musí být hodně náročný a obdivuju ty lidi, co tam pracují.“ K tomuto názoru dodává, že by se v létě na ozdravné pobyty rád znovu vrátil, ale chtěl by zkusit navštívit jinou z ozdravoven.

4.6.5 Kategorie č. 5 – Zkušenosti zúročené ze studia

Vlastnosti	Dimenzionální rozsah
Využité aktivity ze studia	Často-Ojedinele
Individuální přístup k dětem	Rozhodující-Nerohodující
Znalosti ze studia	Stěžejní-Nepodstatné

Poslední z kategorie, která byla v rámci výzkumu vytvořena, se bude zabývat zkušenostmi, které studenti zúročili ze svého studia pedagogiky. Zajímalo mě, jestli jim byly nějak nápomocny, i když to byla v některých případech jejich první praxe s dětmi. Jistě se shodneme na tom, že v prvním případě je důležité, umět si děti získat. U vychovatele, který má za úkol vytvářet pro děti celodenní program, je důležité, aby znal mnoho aktivit všeho možného druhu, ať už pohybové, výtvarné či vědomostní apod. Musí umět děti zabavit. U této otázky se všichni respondenti shodli na tom, že vzhledem k jejich studiu pedagogiky znají aktivit spoustu a že jim byly mnohokrát velmi nápomocny.

Respondent Jakub, který se po dobu pobytu zaměřoval hlavně na pohybové soutěže, díky tomu že studuju obor tělesná výchova, se vyjádřil na otázku, zda zúročil něco ze svého života, takto: „...jako tělocvikář znám spoustu pohybových her a taky pro mě bylo asi jednodušší vymýšlet všelijaké soutěže na hřišti.“ Ovšem na doplňující otázku, jestli zúročil něco mimo aktivit, s úsměvem udává: „No, upřímně asi ani moc ne. Byl jsem teprve v prváku a tam jsem moc zkušeností a vědomostí zatím nenabral. Tohle léto už asi bude jiné, díky didaktice, zážitkové pedagogice a podobným předmětům se určitě zase naučím něco nového.“

Nikola, stejně jako všichni respondenti, k otázce o zúročených zkušenostech ještě dodala, že využila zkušeností z různých předmětů: „...kde jsme se učili, jak přistupovat k různým dětem z různými poruchami.“

Podobně jako Nikola reagovala i respondentka Lucie: „...díky různým předmětům jsem alespoň trochu věděla, jak se mám, ke kterým dětem chovat. Myslím si, že kdybych neměla žádné znalosti ze školy, hrozně by mi to práci ztížilo.“ K čemuž dodává, že stejně jako ostatní respondenti využila naučené aktivity.

Aneta k zúročeným zkušenostem udává, podobně jako ostatní: „Hodně jsem využívala praktické aktivity, které jsme si pro sebe v rámci některých hodin připravovali, anebo které jsme měli možnost vyzkoušet si na kurzech.“

Dominika, vzhledem k oboru, který studuje řekla že: *„Ze svého studia znám charakteristiku jednotlivých skupin dětí, kterou jsme probírali především v rámci předmětu etopedie.“* K čemuž dodává, že opět, podobně jako ostatní respondenti, zúročila mnoho aktivit.

4 DISKUZE

Cílem výzkumu této bakalářské práce bylo zjistit, co motivuje studenty pedagogiky k práci na ozdravných pobytech se zdravotně oslabenými dětmi. Dalším z cílů bylo také zjistit, jestli studenty pedagogiky nějakým způsobem ozdravné pobyty obohatily a zda si myslí, že měly přínos do jejich budoucího života a zda jim například nepomohly ve výběru zaměstnání či dalšího studia. Respondenti, se kterými bylo vedeno interview, byly záměrně vybírání s podobnými vlastnostmi a délkou praxe.

Díky kvalitativnímu výzkumu a otevřeným otázkám bylo možné zjistit mnoho zajímavých informací, které by se mi v kvantitativním výzkumu získat nepovedlo. Některé odpovědi ve výzkumu byly velmi překvapující a některé méně. Otázky byly vytvořeny tak, aby naplnily všechny cíle výzkumu. Nyní se zaměříme na každou výzkumnou otázku zvlášť a vyvodíme z ní odpovědi, které nám dopomohou zjistit, zda se nám podařilo naplnit cíle práce.

Co vedlo respondenty k výběru práce s dětmi?

V této výzkumné otázce nás zajímalo, co vlastně studenty vedlo k výběru studia pedagogiky. Bez této otázky bychom nemohli pokračovat k ostatním otázkám.

Všichni respondenti se shodli na jednom názoru a tím je ten, že pedagogická profese zcela jistě nepatří mezi stereotypní. Pedagog dle jejich slov nikdy nemůže vědět, co ho každý den čeká a každý den zažije něco nového. Dalším pozitivním bodem u této profese je fakt, že pedagog nemusí stále pracovat s jednou věkovou skupinou a v průběhu praxe tak může získávat stále nové zkušenosti s jinými věkovými kategoriemi a také s dětmi s různými specifiky.

Dalším z aspektů, který vedl studenty pedagogiky k práci s dětmi, může být také to, že mají přímo v rodině nějaký svůj vzor. Již od malička sledují, jak se rodinným příslušníkům práce s dětmi líbí, co je na ní pozitivní a co může být naopak negativní.

Co vedlo respondenty k výběru práce na ozdravných pobytech?

Tato výzkumná otázka byla jedna z nejdůležitějších v celém výzkumu. Na jeho začátku nás zajímalo, proč se respondenti vlastně rozhodli pro ozdravné pobyty i přes fakt, že většina z nich nevěděla, co od ozdravných pobytů očekávat.

Z výzkumu vyplývá, že respondenty vedla k této práci převážně touha po praxi. Vzhledem k jejich studiu pedagogiky pro ně mohly být ozdravné pobyty něčím novým a mohly tak během jejich trvání získat mnoho zajímavých zkušeností. Dalším důvodem, díky

kterému se studenti pedagogiky dostali do ozdravovny, bylo doporučení od známých spolužáků či kamarádů. Ze začátku své práce byli všichni z respondentů trochu překvapení ze skupin, které se pobytů účastní, ale každý z nich je za možnost vyzkoušet si tuto práci vděčný. I přes náročnost práce s dětmi z dětských domovů a dětmi s nejrůznějšími specifiky a poruchami, by se všichni respondenti následující rok do ozdravovny vrátili.

Jaký má pro respondenty práce na ozdravném pobytu význam?

U této otázky se studenti na odpovědích také ve většině případů shodovali. Nejvýznamnější zkušeností pro ně byla jistě možnost pracovat s tak specifickými dětmi. Vzhledem ke skutečnosti, že se na ozdravném pobytu vyskytují převážně děti z dětských domovů, tedy děti odebrané z rodin, nebo děti, které byly týrány, nebylo pro žádného z respondentů jednoduché vydobýt si u nich alespoň nějaký respekt a museli si tak v průběhu pobytu zjistit, jak ke kterému dítěti přistupovat. Tato zkušenost se jim bude, dle jejich slov, v budoucnu velmi hodit.

Jaké si respondenti odnesli zkušenosti do svého budoucího profesního života?

U této otázky se studenti shodli na tom, že do budoucího profesního života jim tyto pobyty přinesli mnoho zajímavých zkušeností. Pouze dvě z respondentek ale uvedly, že by chtěly na ozdravných pobytech, nebo v jiném zařízení tohoto typu, v budoucnu pracovat. Tento druh práce je velmi oslovil a vidí v něm tak velkou šanci, jak pomoci dětem s pohnutými osudy. Ostatní z respondentů si dokážou tuto práci představit pouze jako další letní brigádu.

Co respondenti zúročili ze svého studia?

Vzhledem k tomu, že všichni respondenti studují některý z pedagogických oborů, zajímalo mě, jestli jim bylo studium při vykonávání práce nějak nápomocné. Většina z respondentů totiž absolvovala ozdravné pobyty jako jednu ze svých prvních praxí.

Všichni se shodli na jedné věci, bez které by se jako vychovatelé těžko obešli. Tou byly aktivity získané v průběhu studia. Pro všechny studenty tak bylo jednodušší vytvářet celodenní program, improvizovat při nepříznivém počasí a také aktivity vhodně zařazovat.

U studentek vyšších ročníků byly také velmi nápomocny získané vědomosti ohledně specifických skupin dětí.

Co respondenty překvapilo na práci na ozdravných pobytech?

Většina z respondentů před příjezdem do ozdravovny neměla skoro žádné informace ohledně fungování programu, ani o skupinách dětí. Proto všechny z nich překvapilo, že na ozdravné pobyty jezdí převážně děti z dětských domovů, které nejsou ve většině příkladů zvyklé na respektování autority. S tímto faktem se ale všichni respondenti velmi dobře vypořádali a odnesli si tak díky tomu mnoho nových zkušeností.

Další z překvapujících věcí ohledně skupin dětí byla pro studenty jistě ta, že ve všech skupinách byly všechny typy dětí. Nebyl brán zřetel na to, že mohou mít děti s neúctou vůči pracovníkům špatný vliv na ty, co přijeli na pobyty například „*pouze*“ kvůli redukci. V ozdravovně Království tak díky této skutečnosti vznikl pro jednoho z respondentů problém, u kterého nevěděl, jak se má zachovat. V jeho skupině dětí byl chlapec s autismem, který byl v daný moment nebezpečný jak pro daného respondenta, tak i pro ostatní ze skupiny.

ZÁVĚR

Cílem výzkumu bylo zjistit, co motivuje studenty pedagogiky k práci na ozdravných pobytech a jaký přínos pro ně tyto pobyty mají. Všichni z respondentů se shodovali v jednom důvodu, a to byla potřeba praxe pro budoucí studium či do profesního života. Tento důvod byl předpokládán již na začátku výzkumu, hlavně proto, že respondenti byli tvořeni studenty některého z pedagogických oborů. Překvapivé bylo jistě ovšem to, že většina respondentů před nástupem do ozdravniny vůbec netušila, co zde mohou očekávat a jaké typy dětí se zde vyskytují. Velmi mě zaujaly také zkušenosti a zážitky, které respondenti na ozdravných pobytech mnohdy zažili a s jakými problémy se museli během práce potýkat.

Díky faktu, že na ozdravné pobyty jsou posílány děti z dětských domovů, nebo děti, jež byly týrané, bylo pro respondenty vždy velmi těžké zjistit, co na ně platí, nebo jak se k nim mohou chovat. Tato skutečnost jim bezpochyby pomohla získat velmi zajímavé zkušenosti do budoucího života, protože se všichni respondenti shodli na tom, že při tomto povolání se pedagog velmi málo setkává s dítětem, které nemá žádné problémy a je už potom jen na něm, jak se s nimi vypořádá. Některým z respondentů tyto pobyty pomohly k výběru dalšího studia či budoucího povolání, vzhledem k tomu, že se zde vyskytují děti s různými problémy, vidí tuto a podobné pedagogické profese tohoto zaměření, jako jakési své poslání. Je to pro ně skvělá příležitost, jak pomáhat zdravotně oslabeným dětem a dětem odebraným z rodin. Ti, kteří se nerozhodli pro profesi tohoto zaměření, ale s nadšením sdělují, že i přes náročnost této profese to byla výborná zkušenost a že by se jako brigádníci vrátili na ozdravné pobyty určitě znovu, pokud by byla možnost.

Tato práce pro mě byla jistě velkým přínosem. Netušila jsem, jak moc tyto ozdravné pobyty dokázaly ovlivnit studenty ve výběru povolání, či v získání další praxe. Další z věcí, která mě překvapila, byla jistě touha studentů pomáhat dětem s pohnutými osudy a mile mě překvapil fakt, že je mnoho studentů pedagogiky, kteří ve svém oboru vidí jakési poslání. Je ale jistě velká škoda, že se o ozdravných pobytech nikde moc nemluví a mnoho studentů pedagogiky tak přichází o příležitost získat velmi obohacující praxi.

LITERATURA

1. ČADOVÁ, E. *Metodika práce se žákem s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním*. Olomouc, 2012. Účelová publikace. Univerzita Palackého.
2. HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7
3. HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.
4. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9
5. KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-551-2
6. MACHOVÁ, J, D. Kubátová. *Výchova ke zdraví pro učitele*. Druhé, aktualizované vydání. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 2016. ISBN 978-80-247-5351-5
7. OPASCHOWSKI, W.: *Freizeitpädagogik*. Hamburg 1987
8. PÁVKOVÁ, J, B. HÁJEK, B. HOFBAUER, V. HRDLIČKOVÁ a A. PAVLÍKOVÁ. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-295-5
9. PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6
10. PIEPER, J. *Volný čas, vzdělání, moudrost*. Praha: Křesťanská akademie, 1992. ISBN 80-900615-6-7
11. POSCHKAMP, Thomas. *Vyhoření: rozpoznání, léčba, prevence*. 1. vyd. Brno: Edika, 2013. 104 s. Rádce pro pedagogy. ISBN 978-80-266-0161-6.
12. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Šesté, rozšířené vydání. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6
13. SPOUSTA, V. *Kapitoly z pedagogiky volného času*. Brno: Masarykova univerzita, 1996. ISBN 80-210-1274-9.
14. ŠAMALÍKOVÁ, T. *Pojetí zdraví a nemoci u romských dětí*. Brno, 2011. Diplomová práce. Masarykova univerzita.
15. ŠVARŤÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.
16. ZICH, František. *Co s volným časem?* 1. vyd. Praha: Pressfoto, 1978.

INTERNETOVÉ ZDORJE

1. Ceník pro rok 2018. *Dětská ozdravovna Svatý Petr* [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <http://www.ozdravovnaspcz/cenik>
2. *Dětská ozdravovna Pec pod Sněžkou* [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.ozdravovnapec.cz/>
3. *Indikace. Dětské lázně Bělohrad* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://www.lazneprodeti.cz/leceni/indikace>
4. Lázně, ozdravovny, dětské léčebny. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/zdravotnicka-zarizeni-a-specializovana-centra/lazne-ozdravovny-detske-lecebny>
5. Léto 2019 – Ozdravné pobyty zdravotních pojišťoven u moře. *Příspěvky* [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.prispevky.cz/ostatni/leto-2017-ozdravne-pobyty-zdravotnich-pojistoven-u-more>
6. Ozdravné pobyty. *Zařízení služeb pro ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.zsmv.cz/ozdravne-pobyty/>
7. Ozdravné pobyty. *Zařízení služeb pro ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <https://www.lazneprodeti.cz/leceni/indikace>
8. POHOŘELÝ, Svatopluk. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-zakladni-vzdelavani-verze-2007>
9. Přehled zdravotních indikací a kontraindikací. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/vyhody-a-prispevky/morsky-konik-2019/prehled-zdravotnich-indikaci-a-kontraindikaci>
10. *Svaz léčebných lázní České republiky* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: <http://www.lecebnelazne.cz/profiles>
11. Úhrada pobytu a další podmínky. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/vyhody-a-prispevky/morsky-konik-2019/uhrada-pobytu-a-dalsi-podminky>
12. Všeobecné informace. *Dětská ozdravovna Království* [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.ozdravovnakralovstvi.cz/vseobecne-informace//>

PŘÍLOHA

Rozhovory s respondenty

Jakub, 22 let

Já: Proč sis vybral, že budeš pracovat zrovna s dětmi?

Jakub: Hlavně proto, že to není stereotypní práce a člověk se pořád setkává s někým novým. Dalším důvodem je určitě to, že děti jako cílová skupina mi vyhovují nejvíc.

Já: Co tě vedlo k výběru práce zrovna na ozdravných pobytech?

Jakub: No, v první řadě tam pracuje na ZDVOPU moje sousekka jako sociální pracovnice, takže jsem se k tomu dostal spíš kvůli ní, ale taky jsem si říkal, že to může být pro mě dobrá praxe vzhledem k tomu, co studuju a že to bude zas něco jiného. Další výhodou bylo určitě to, že to nemám tak daleko.

Já: Dobře, měla pro tebe práce na ozdravném pobytu nějaký význam? Myslím, jestli sis odnesl nějaké zážitky nebo zajímavosti.

Jakub: No, zážitků bylo určitě víc než dost. Myslím, že se většina z nás shodla na tom, že je to úplně jiná práce s dětma, než co jsme všichni zkusili. Člověk se tak dostane ke všem možným dětem, s různými individuálními problémy. Určitě bylo taky super zkusit si starat se třeba o tolik malých dětí celý den, i když to bylo náročný, tak to byla dobrá zkušenost. Naštěstí jsem měl ale na starost spíš ty starší děti.

Já: Jasně, to chápu, no a pomohlo ti to nějak v profesním životě? Nebo třeba ve výběru budoucího povolání? Chtěl by ses tam vrátit třeba příští léto?

Jakub: Určitě pomohlo, jak jsem říkal, bylo tam spousta dětí se spoustou problémů, takže jsem si vyzkoušel práci třeba s autistou, s týranýma dětma a tak. To jsou věci, který se mi můžou v budoucnosti hodit. Ve výběru povolání mi to asi nijak nepomohlo, snad jenom v tom, že vím, že tohle dělat nechci. (smích) Jakože na léto je to dobrá brigáda, ale pracovat tam na stálo, to už musí být hodně náročný a obdivuju ty lidi, co tam pracují. Každopádně v létě bych ozdravný pobyt asi klidně znovu vyzkoušel, ale rád bych nějakou jinou ozdravovnu abych zjistil, jak to funguje jinde.

Já: Souhlasím, že tam určitě potkáš děti, které v klasických volnočasových centrech apod. nepotkáš. Určitě ti ve vytváření celodenního programu ale pomohlo tvoje studium, nebo ne?

Jakub: To určitě pomohlo, jako tělocvikář znám spoustu pohybových her a taky pro mě asi bylo jednodušší vymýšlet všelijaký soutěže na hřišti.

Já: A kromě aktivit ti něco pomohlo?

Jakub: No, upřímně asi ani moc ne. Byl jsem teprve v prváku a tam jsem moc zkušeností a vědomostí zatím nenabral (smích). Tohle léto už to asi bude jiný, díky didaktice, zážitkové pedagogice a podobným předmětům se zas naučím určitě něco nového.

Já: To se určitě naučíš. Ještě poslední otázka: Bylo něco, co tě překvapilo na ozdravných pobytech?

Jakub: Určitě, spousta věcí. Hned při příjezdu mě určitě překvapilo to, že je tam vlastně většina dětí z dětských domovů. Většina z těch dětí odebraných z rodin bohužel neměla žádný respekt k autoritě, takže bylo těžký si aspoň nějaký ten respekt získat. V průběhu mě pak hrozně překvapovalo a strašně se mi nelíbilo to, že jsou děti se všemi problémy pohromadě. Já jsem býval většinou se staršíma klukama sám, takže v momentě, kdy mi začal dělat ten autista, o kterém jsem mluvil, problémy, tak jsem nevěděl, co mám dělat dřív. Musel jsem dávat pozor na něj i na ostatní kluky a když on mi potom utekl, tak jsem musel ještě rychle běžet za kolegyní a poprosit ji, jestli mi pohlídá zbytek skupiny, abych ho mohl rychle dohnat. Naštěstí je celý pozemek oplocený, ale rozhodně tohle podle mě není dobře vymyšlené. Ještě před tím, než utekl, tak byl agresivní a nedokážu si představit, že by ho měli uklidňovat vychovatelky, co mají 160 cm. Takže tohle byl pro mě celkem velký šok, chápu, že asi nemají kapacity ani pracovníky na to, aby byl každý zvlášť, ale nějak by to vymyslet měli.

Aneta, 22 let

Já: Anetko, co tě vedlo k práci právě s dětmi?

Aneta: Práci s dětmi jsem si vybrala už na základní škole, když jsem odcházela na střední pedagogickou. Pozitivně mě ovlivňovala moje rodina, kdy jsem viděla vzor v moji sestřenici, která se o mě vždy starala a hráli jsme si na školu a byla na mě moc hodná, dalším aspektem byla asi možnost děti rozvíjet, jelikož to jsou ještě stále se utvářející se osobnosti. Posledním důvodem je také asi jejich neskutečná radost ze života a z maličkostí a taková se snažím být i já, a právě oni mi to připomínají v práci každý den.

Já: A co tě vedlo přesně k práci na ozdravných pobytech?

Aneta: Určitě možnost získání další praxe a nových zkušeností, dostala jsem se tam k dětem, ke kterým se v normální družině nebo na školách v přírodě nedostaneš. No a potom to byly taky trochu peníze, na brigádu jsme si tam vydělali fakt dost.

Já: Dobře, měla pro tebe práce na ozdravném pobytu nějaký význam?

Aneta: Než jsem dostala možnost se podívat na ozdravný pobyt v rámci brigády, netušila jsem ani pořádně, co mohu očekávat. Když jsem tam pracovala, tak jsem dostala možnost poznávat jednotlivé úskalí práce na ozdravných pobytech. Většina dětí to vnímala hlavně,

jako tábor, a tak nějak podobně jsem to vnímala i já. Užívala jsem si to, že pro děti vlastně můžeme vytvářet úplně jakýkoliv program, že jsme měli volnou ruku a zároveň jsme využívali hodně krásné přírody kolem na túry.

Já: Souhlasím, že ta volnost tam byla hodně pozitivní. A v rámci budoucí profese ti to nějak pomohlo? Odnesla sis třeba nějaké zkušenosti do budoucího povolání?

Aneta: Znovu jsem si upevnila, že je důležité umět s dětmi navázat vztah, aby se nám dobře pracovalo, ale také mě to utvrdilo v tom, že je důležité stanovit si pravidla na začátku vztahu a ty dodržovat po celou dobu. Odnesla jsem si spousty zkušeností ohledně jednotlivých dětí, že ke každému musíme přistupovat individuálně, jelikož nikdy nevím, čím si ty děti prošli a že zrovna tam bylo dětí s pohnutými osudy dost.

Já: A co zkušenosti ze školy? Pomohly ti nějak v práci s těmito dětmi?

Aneta: Hodně jsem využívala praktické aktivity, které jsme si pro sebe v rámci některých hodin připravovali, anebo které jsme měli možnost si vyzkoušet na kurzech.

Já: Dobře, děkuji. Nakonec se tě zeptám, jestli bylo něco, co tě opravdu překvapilo na práci zrovna na ozdravných pobytech?

Aneta: Jak jsem již zmiňovala výše, překvapilo mě, kolik se tam sešlo dětí s pohnutými osudy. Překvapilo mě také, že se tam nenacházelo ani tolik obézních dětí možná, jaký jsem měla trochu předsudek. A udivovalo mě, jak málo jsou děti zvyklé na pohyb, že se jim mnohdy nechtělo ani jít na žádnou túru a svůj volný čas, tam chtěli spíše prolenošit.

Nikola, 21 let

Já: Niky, co tě vedlo k výběru práce zrovna s dětmi?

Nikola: Člověk nikdy neví, co ho čeká. Pokud děláte volnočasovou pedagogiku, tak nikdy nevíte, jakou skupinu budete mít, co tam bude za děti, jak se budou chovat a tak. To je na tom to dobré. Že většina tady těch pedagogů nikdy nezajede do nějakého stereotypu

Já: Souhlasím, a proč sis vybrala zrovna ozdravné pobyty?

Nikola: V první řadě to bylo pozitivní doporučení od spolužaček, které tam už byly. Potom to byla určitě možnost získání praxe, vzhledem k mému studiu pedagogiky, a hlavně taky možnost vydělat si celkem fajn peníze, ale to bohužel jen v Peci pod Sněžkou, v Království už to tak slavné nebylo.

Já: Měla pro tebe práce na ozdravném pobytu nějaký speciální význam?

Nikola: Jasně, dost jsem se toho naučila, hlavně jsem si vyzkoušela pracovat s úplně jinými dětmi.

Já: No a přineslo ti to něco do budoucího profesního života?

Nikola: Troufnu si říct, že i přes ty specifika dětí a náročnost práce si dokážu představit, že sama na ozdravných pobytech pracuju. Nejen, že můžete dělat dětem celodenní program, ale můžete jim taky něco nového dát, zvlášť těm z dětských domovů.

Já: A pomohly ti třeba nějaké zkušenosti ze studia?

Nikola: Určitě, v první řadě to byly určitě zkušenosti z různých předmětů, kde jsme se učili, jak přistupovat k různým dětem s různými poruchami. A potom jsem taky hodně využívala aktivity, které jsme ve škole dělali.

Já: Bylo něco, co tě překvapilo na práci v ozdravovně?

Nikola: Určitě to, že po příjezdu jsem zjistila, že jsou tam děti hlavně z dětských domovů, což pro nás znamenalo hlavně to, že nemají žádný respekt k autoritě. Ze začátku to bylo hodně náročné, ale během těch tří týdnů jsme se s těmi dětmi zvládli vždycky už aspoň trochu spřátelit. Jejich chování bylo někdy fakt hrozné.

Lucie, 22 let

Já: Luci, co tě přivedlo k práci právě s dětmi?

Lucie: Moje mamka je vychovatelka a celý život taky pracovala s dětmi, takže tohle byl asi ten hlavní důvod, proč jsem si vybrala zrovna pedagogiku. Člověk zažije každý den něco jiného, a to je na tom to, co mě lákalo. Je to lepší než se zavřít někde na celý den v kanceláři.

Já: A co tě vedlo k výběru práce zrovna na ozdravném pobytu?

Lucie: Říkala mi o nich kamarádka, co tam byla rok přede mnou. Byla s prací tam hrozně spokojená. Dalším důvodem byla možnost získat novou praxi.

Já: Jaký pro tebe měl práce na ozdravném pobytu význam?

Lucie: Jak už jsem říkala, hlavně praxe. Vzhledem k tomu, že tam jsou děti hlavně z dětských domovů, člověk se musí naučit, jak si u nich vybudovat alespoň nějaký respekt, protože jinak jsou neudržitelní. Byla tam i spousta dětí, co byla odebrána z rodiny z důvodu týrání, fyzického napadání apod. U každého z těchto dětí byla potřeba zjistit, co mu vyhovuje a jak se s ním má pracovat.

Já: Jaké sis odnesla zkušenosti do svého profesního života?

Lucie: Určitě zkušenosti právě s těmito dětmi. Díky ozdravným pobytům jsem se taky rozhodla, že bych chtěla pracovat v některém podobném zařízení, ať už v ozdravovně, nebo třeba v dětském domově. Prostě někde, kde bych mohla takovým dětem pomáhat.

Já: Pomohlo ti něco ze studia?

Lucie: Určitě jo, díky různým předmětům jsem aspoň trochu věděla, jak se mám, ke kterým dětem chovat. Myslím si, že kdybych neměla žádné znalosti ze školy, hrozně by mi to práci ztížilo. Pak to byly určitě nějaké aktivity, které jsem se snažila vždy do programu zařadit.

Já: Bylo něco, co tě překvapilo na práci s dětmi?

Lucie: Určitě. V první řadě to byly ty děti z dětských domovů, jak už jsem zmiňovala. A taky práce s těmi dětmi, co byly týrány, bylo to hrozně náročné na psychiku, když jsme zjišťovali, co všechno se těm dětem dělo. No a potom ta hrozná neúcta k autoritě, kterou se pak učily i ty hodné děti.

Dominika, 21 let

Já: Domi, proč sis vybrala práci právě s dětmi?

Dominika: Ráda s dětmi trávím svůj volný čas a pracuje se mi s nimi, jako s cílovou skupinou, nejlépe. Proto také studuju pedagogiku.

Já: Jaký význam pro tebe měla práce přímo na ozdravném pobytu?

Dominika: Ozdravné pobyty pro mě představují práci s dětmi, která mě naplňuje, a zároveň pobyt v přírodě. Líbí se mi, že se s dětmi intenzivněji seznámím a zároveň s nimi smysluplně trávím jejich volný čas. Další výhodou je to, že se člověk naučí pracovat s různými typy dětí, protože na ozdravných pobytech jsou většinou děti s odlišnými problémy.

Já: Odnesla sis nějaké zkušenosti do svého profesního života?

Dominika: Jelikož studuji obor Sociální patologie a prevence a na ozdravné pobyty jezdí kupříkladu děti z dětských domovů, Klokánku a podobně, představují tyto děti pro můj budoucí profesní život cílovou skupinu, se kterou se budu i nadále potkávat. Díky ozdravným pobytům jsem si odnesla zkušenosti, jak s těmito dětmi pracovat a jak je důležité k nim přistupovat individuálně.

Já: Využila si nějak své zkušenosti ze studia?

Dominika: Ze svého studia znám charakteristiku jednotlivých skupin dětí, kterou jsme probírali především v rámci předmětu etopedie. Dále to pak byly určitě nějaké aktivity, které jsme v průběhu studia dělali.

Já: Bylo něco, co tě opravdu překvapilo na práci v ozdravně?

Dominika: Během prvního turnusu mne překvapilo, že většinu dětí tvoří právě děti z dysfunkčních rodin a zprvu mne zarazilo i jejich chování – agrese, neposlušnost apod. Po bližším seznámení děti měnily své chování a přijaly nás za autoritu.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Zuzana Navrátilová
Katedra nebo ústav:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Tomáš Čech, Ph.D.
Rok obhajoby:	2019

Název závěrečné práce:	Ozdravné pobyty pro děti se zdravotním oslabením z pohledu pedagogických pracovníků
Název závěrečné práce v angličtině:	Healing stays for children with health impairment from the perspective of pedagogue.
Anotace závěrečné práce:	Tato bakalářská práce se zabývá ozdravnými pobyty a studenty pedagogiky, kteří na nich pracovali. V teoretické části jsou popsány a definovány klíčové pojmy, jako například dítě se zdravotním oslabením, ozdravné pobyty a volný čas. Empirická část analyzuje data, která byla získána od studentů pedagogiky. Popisuje, co vedlo studenty k výběru práce na ozdravných pobytech a co jim tyto pobyty přinesli.
Klíčová slova:	dítě se zdravotním oslabením, zdraví, nemoc, ozdravné pobyty, volný čas, pedagog volného času
Anotace v angličtině	This bachelor thesis is about healing stays and students of pedagogy, who worked on them. In the theoretical part are described and defined key terms such as child with health impairment, healing stays and leisure time. The empirical part analyzes the data obtained from the students of pedagogy. It describes what led the students to choose work on recovery stays and what they brought them.

Klíčová slova v angličtině	Child with health impairment, health, disease, healing stays, leisure time, leisure time pedagogue
Přílohy vázané v práci:	Přepsané rozhovory
Rozsah práce:	44
Jazyk práce:	Český